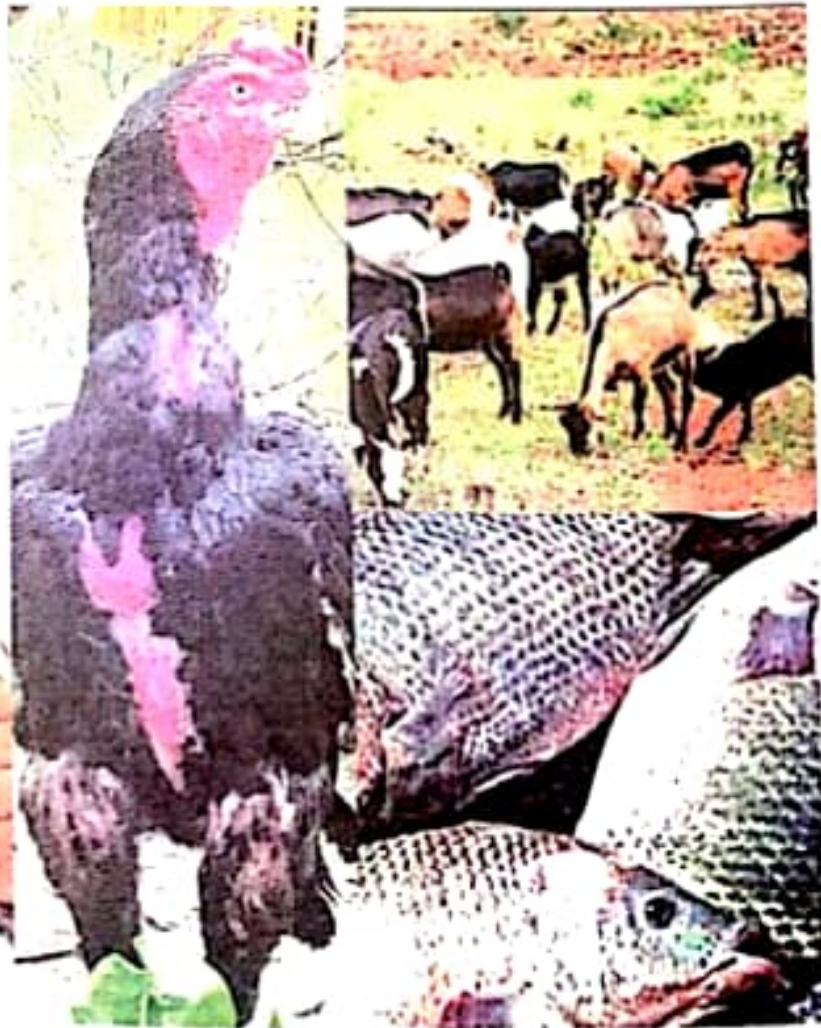

Rais Samia aanza kuwatajirisha wafugaji, wavuvi

Uk. 2

NAIBU Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Abdallah Ulega

TALIRI kuwainua wafugaji kiuchumi

Na Elizabeth Zaya

TAASISI ya Utafiti wa Mifugo Tanzania (TALIRI) imesema imepania kuinua hali ya uchumi ya wafugaji kwa kuwapa mbinu bora za ufugaji.

Akizungumza jana katika Maonyesho ya 45 ya Kimataifa ya Biashara Dar es Salaam (DITF), Mtafiti Mwandamizi wa Mifugo kutoka taasisi hiyo, Valentino Urasa, alisema ina vituo saba ambavyo pamoja na shughuli yao kuu, imekuwa ikiwaelimisha wafugaji kufuga kwa tija.

Urasa alisema lengo la taasisi yao ni kuona wafugaji wanafuga mifugo iliyo bora na yenye kuleta tija ya kukuza uchumi wao na wa nchi kwa ujumla.

"Taasisi yetu inatoa huduma ya ufugaji katika kanda zao mbalimbali na kila mara tunapita kwa wafugaji kutoa elimu kwa sababu tunataka waachane kabisa na kufuga kizamani bila faida," alisema Urasa.

Mtafiti wa taasisi hiyo, Walter Mangesho, aliwahamasisha wafugaji kuhakikisha wanatumia teknolojia ya matumizi ya malisho bora ili kuhakikisha mifugo inakuwa na afya bora na kuwaletea faida kubwa.

Alisema teknolojia hiyo ya malisho bora kwa mifugo ni kuhakikisha wanaotesha majani ya kisasa yenye virutubisho kwa ajili ya mifugo hiyo.

Nipashe Uk.10, Julai 9, 2021

Machinjio Vingunguti kuanza kazi Agosti

Na Lucy Lyatuu

MACHINJIO ya kisasa yaliyopo eneo la Vingunguti jijini Dar es Salaam yanatarajiwa kuzinduliwa rasmi Agosti mosi mwaka huu.

Machinjio hayo yanatarajiwa kuwezesha ng'ombe takribani 1,000; mbuzi na kondoo zaidi ya 1,000 kuchinjwa kwa siku.

Mradi ulitarajiwa kukamilika Julai mosi, ikiwa ni agizo lililotolewa na Waziri Mkuu, Kassim Majaliwa baada ya kutembelea eneo hilo, Mei mwaka huu.

Akizungumza jana katika eneo hilo la machinjio baada ya kufanya ziara, Mkuu wa Mkoa wa Dar es Salaam, Amos Makalla aliwaagiza watekelezaji wa ujenzi wa mradi huo kuhakikisha ujenzi huo unakamilika ili uanze kufanya kazi. Mradi huo unagharimu jumla ya Sh bilioni 12.49.

"Mradi huu umekuwa ukisuasua kwa muda mrefu, kila mara wakisogeza muda wa eneo hilo kuanza kutumika, lakini kwa sasa lazima ukamilike na uanze kufanya kazi," alisema Makalla baada ya kuuliza maswali kwa mjenzi wa mradi huo ambaye ni Shirika la Nyumba la Taifa (NHC) sababu za kuchelewesha mradi.

Makalla alisema kukamilika kwa mradi huo ni mojawapo ya njia itakayobadilisha maisha ya wananchi kiuchumi kwa kuwa ni wa muhimu wenye kufungua fursa kwa mikoa mingine pia.

Alisema Dar es Salaam inategemewa kwa biashara ya mifugo, hivyo ni vyema kuwa makini na kuanza kwa machinjio hiyo kwani wafanya-biashara watajipanga wakitegemea soko hilo ili kuweza kupanua wigo wa kazi zao.

Awali akitoa taarifa ya mradi huo, Kaimu Mkurugenzi Uendelezaji Biashara kutoka NHC, Margaret Ezekiel aliahidi kuanza rasmi kwa machinjio hayo Agosti na kwamba kilichowachelewesha ni uunganishwaji wa chombo cha kuchemshia maji pamoja na tangi la maji.

Aidha alisema walishindwa kuanza rasmi kwa muda alioahidiwa Waziri Mkuu kutokana na ukosefu wa fedha wa kukamilisha mifumo mbalimbali itakayowezesha utendaji kuwa rahisi.

Mkurugenzi wa jiji hilo, Jumanne Shauri alisema ujenzi wa mradi huo umefikia kiwango cha asilimia 96 na kwa sasa wanaendelea kuhakikisha uwepo wa viyoyozi katika eneo la kuchinjia, kujenga eneo la kuhifadhi mbolea na hata eneo la kuwekea utumbo.

Habari Leo Uk.8, Julai 9, 2021

Ulega aagiza ofisa mifugo kupelekwa kijiji cha wafugaji

Mkuranga
NA SCOLASTICA MSEWA

NAIBU Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Abdallah Ulega, amemuagiza Mkurugenzi wa Halmashauri ya Wilaya ya Mkuranga kumhamisha kituo cha kazi ofisa mifugo Kata ya Vikindu kupelekwa katika eneo lenye shughuli za ufugaji.

Ulega aliyasema hayo juzi wakati akikagua maendeleo ya ujenzi wa daraja linalounganisha Kata ya Vianzi na Kata ya Shungubweni, Mkuranga mkoani Pwani.

Naibu waziri huyo ambaye pia ni Mbunge wa Jimbo la Mkuranga (CCM), alisema ofisa mifugo huyo anapaswa kupelekwa katika maeneo yenye shughuli za mifugo na siyo yenye viwanda.

"Kata ya Vikindu ni eneo la viwanda tena viwanda vya chuma, sio sahihi kuweka ofisa mifugo ambaye hana kazi yeyote hapa wakati kuna maeneo yenye mifugo ambayo hayana wataalamu wa mifugo.

"Nimemwambia mkurugenzi amwamishe ndani ya wiki, ampangie katika vijiji vyenye wafugaji na migogoro mingi ya wafugaji, kwa sababu moja ya sababu

za migogoro ya wafugaji ni ukosefu wa wataalamu mifugo watakaotoa ushauri kwa wakulima na wafugaji," alisema.

Ulega alisema ukosefu wa wataalamu wa mifugo ni miongoni mwa sababu za migogoro vijijini, kwani hakuna wa kuwashauri wakulima na wafugaji kufanya shughuli zao kitaalamu.

"Nataka apangiwe katika kijiji chenye mifugo na ninataka nikamuone katika kijiji hicho akifanyakazi kuwasaidia wafugaji na sio kukaa katika kata ambayo hakuna wafugaji," alisema.

Askari wanaodaiwa kuuza dawa za kulevya Pemba kikaangoni

Pemba
NA MASANJA MABULA

MKUU wa Mkoa wa Kaskazini Pemba, Salama Mbarouk Khatib, amemuagiza Kamanda wa Kikosi Maalumu cha Kuzuia Magendo (KMKM) Kamandi ya Pemba kufuatilia na kuwasilisha taarifa ofisini kwake kuhusu uwepo wa askari wa kikosi hicho wanaodaiwa kuhusika na biashara haramu ya dawa za kulevya.

Salama alitoa agizo hilo

Rais Samia aanza kuwatajirisha wafugaji, wavuvi

Dodoma BAKARI MINKONDO NA MUSSA YUSUPH

SERIKALI ya Rais Samia Sulehu Hassan imeanza kutafuta mipango itayoyotajirisha wananchi wake kutoka sekta ya mifugo na uvuvi.

Katika kutimiza amba hiyo, imeanza utafutaji wa mipango wa ununuzi wa kumamsha uchumi wa buluu kwa kutumia meli nane za UVUVI, programu ya unenepeshaji mifugo kwa kutumia nyazi za kisasa zimevinutubisho, ufugaji samaki na jipogo bahari.

Adha, serikali imeanza utafiti wa kuku wa kienyeji ama ya kuchi kwa lengo la kufanyia Tanzania kuku na kutumia kipenyezi watakuwaweka na uuzo wa kutahamili mapenya.

Jakijipewa na gaweti hii kuhusu mafaniko ya Wizara ya Mifugo na Uvuvi, katika kipindi cha siku 100 tangu Rais Samia ange madarakani, Natibu wazi wa wizara hiyo, Abdallah Ulega, alisema katika siku hizo 100, Rais Samia ameonyesha ushupavu, utayari na uhodari wa hali ya juu kufanyia sekta ya mifugo na uvuvi kuku ya kibashara.

MIFUGO

Ulega alisema katika kumamsha sekta ya mifugo, Rais Samia mara kadhaa amekuwa akisisitiza kupitia mikutano yake na hata alipohutubia Bunge alieleza kwamba anataka kuona wafugaji wa kisasa na siyo kuona ng'ombe na mchungaji wakikonda.

Alisema katika kufanikisha hilo, serikali imeendelea kutekeleza programu ya unenepeshaji mifugo, pia ikawa ni kuhakikisha nyama inayozalishwa ndirini iwe na soko la uhakika nje ya Tanzania.

"Rais Samia hukushia kusema, alimpokea mwana mfalme kutoka Saudia na kubwa lilikuwa biashara ya mifugo. Saudia wanachukua mifugo mingi katika sikukuu ya Eid al Haji, wanachinja idadi kubwa ya mbuzi," alisema.

Ulega aliongeza kuwa: "Lazima tujue kwamba mifugo ifyopo iwaumie Watanzania kupitia biashara. Hii ni wizara ya biashara na ndiyo mama (Rais Samia) amekuja kutonyesha kwamba hiyo ni wizara ya biashara kwa hiyo tufuge kisasa,

tunenepeshe, tuate ili tumaruke kashumi."

KIKI ZILIZOONDOLFWA

Ulega alisema ndani ya siku 100 za uongozi wa Rais Samia, ameondoa kod kwa baadhi ya maeneo ambayo yalikuwa yafanyamsho utuaji wa sekta ya mifugo.

Alisema miongoni mwa kod iliyondolewa ni katika kufanikisha nyama, ambapo awali ilikuwa ikilipwa kwa kilo, hayo kusababisha bei ya nyama kutoka Tanzania kuwa juu lakini tazi fatuwa kwa idadi kubwa kiasi maalumu.

"Tunataja kufanikisha zaidi nyama za mifugo ili kupate fedha za kipenyezi na kukata uchumi kufika kutaka," alisema.

Pia, alisema kod nyingine iliyopungutwa ni ya vitaa maalumu vya kutumia mabao ambayo awali ilikuwa ikusababisha vitaa hayo kusawa kwa bei ghali.

"Katika dhema, mabao hayataki kubebwa kwenye chombo (chochoro ni kinyume cha utaratibu na ndiyo maana kuna vyombo maalumu vya Aluminamu vya kubeba mabao ambayo tala kod imepungutwa.

"Tunategemea baada ya hatua hiyo, kavuta zaidi watu kuweka rufeni badala ya kuagiza kutoka nje ya nchi na kutafutia wenyewe," alisema.

Natibu wazi huyo alisema Tanzania ina uhakika wa kutafutia maziwa wazazi wa zaidi ya ita bilioni 2.5 hadi bilioni tatu kwa mwaka, lakini maziwa mengi yanamhitaji hususan maeneo ya vijiji kwa kukata vitaa vya kuhifadhi.

"Mfugaji yupo kijiji, amekusanya ng'ombe wake wa kienyeji ambao kwa wastani wanatua ita moja hadi tatu kwa siku, kama ana ng'ombe 10 atupa ita 10 ya maziwa ambayo yapo atakayotuma kwa ajili ya familia, lakini mengi yatabaki.

Aleleza kuwa "Vita sababu yupo maeneo ya vijiji na hakuna vyombo vya kuhifadhi na maziwa yanatakiwa kufanikishwa katika kituo cha kukusanya yakiwa na ubora, mifugaji atatazamia kuyamwaga."

Alisema endapo vitaa vya kutumia maziwa vitapatikana kwa wingi na bei rahisi, wana kijiji watahifadhi maziwa yao tehemu salama na hatimaye kupata soko la uhakika badala ya kuyamwaga.

KOPA NG'OMBE LIPA NG'OMBE

Ulega ambaye ni Mbunge wa Mkuranga

(CCM) alisema wizara hiyo kwa kuchirikiana na Banki ya Kimo Tanzania (TADB) imeonyesha dhambi ya kutoa sh. bilioni 20.

Alisema mjad huo utafutishi kukopesha vikundi vya wafugaji maeneo kwenye Tanzania bara na Zanzibar kwa ya vijiji ng'ombe na mbuzi kuwapatia mikopo ya ng'ombe na mbuzi ambayo watatakiwa kurupesha baada ya mifugo hiyo kutaa.

"Tunajua tuna mifugo mingi, lakini kama ajika mtu atakuja tani 100 za nyama, kila mwazi upatikanaji wake ni dhughali, Tunategemea mbumo ambao utatazama uuzo wa utambuzaji na mahitaji kwa kumamsha wafugaji na wahitaji wa nyama hwanababu wamuruti wa nyama wanataji upatikanaji nyama wa uhakika," alisema.

Adha, alisema wizara inaendelea na maungummo kupita Ubatoni wa Chini ili kujitua rufeni teknolojia ya majani yanayopata kwa haraka na yenyevinutubisho bora ili kuondoa tanzo la ukosefu wa majani ya mabao kwa wafugaji.

RANCHI ZA TAIFA

Kuhusu ranchi za taifa, Ulega alisema serikali inakwenda kufanyia uweketaji wa kibashara katika ranchi hizo ili zime kitovu cha uweketaji wa biashara ya mifugo kwa kutaa nyama bora ya kutusha.

Alisema ranchi hizo zitangia makubaliano na wafugaji kuwa na maeneo maalumu ya unenepeshaji mifugo.

"Ng'ombe wa asili jami ya zebu anapoenepeshwa kila siku, kwa siku moja anaongezeka nusu kilo, kama alikuwa na kilo 50 baada ya miezi minne atakuwa na kilo 110. Ukimchinja unapata nusu kwa nusu ambapo nyama itakuwa kilo 55 ambayo itangia sokoni.

"Ng'ombe wa kisasa anapoenepeshwa, kila siku atongezeka kilo moja, mfano bora ni kama alikuwa na kilo 50 baada ya miezi mitatu, atakuwa na kilo 140, ukimchinja utapata kilo 70 ya nyama," alieleza.

Kwa sababu hiyo, alisema serikali imetilia mkazo upandukuzaji ng'ombe wa kisasa ili wafugaji wupate nyama nyingi.

KUKU

Kuhusu ufugaji wa kuku, alisema ni miongoni mwa vipaumbele vya wizara, ambapo kupitia dawati la kuku, utafiti wa

kuhamasisha ufugaji kuku wa kienyeji umeanza kufanyika.

Alisema Taasisi ya Ufugaji Mifugo (TADU) wamechukua mibegu ya kuku wa asili ama ya kuchi ambayo inazahara magorofa.

UVUVI

Kwa upande wa sekta ya uvuvi, alisema mubarekito makubwa yanafanyika, ambapo kupitia bayo ya mwaka huu, serikali inakwenda kumamsha meli nane za uvuvi kwa lengo la kumamsha uchumi wa buluu.

Alisema katika meli hii ime zitanzika Tanzania bara katika uvuvi wa bahari kuu na mabao, kuku meli ime zitanzika upande wa Zanzibar.

"Tunataka kutumia meli ya bahari na mabao kuhakikisha mchungaji wa siku ya uvuvi katika mabao ya Mwananzania mkubwa. Kwa tana wastani wa siku unachanga asilia 1.7 hadi 2.4 ya joto la tafa kwa mwaka na tunataka ufika ndima tano.

"Tutatumia meli hizo ili kumamsha uchumi wa buluu ambao tina mapokwenda, tutataka ufugaji wa samaki baharini na katika mabao, tawala tufuge majongoo bahari, kaa, kutegemea vyanzo na ndio maana tunafuata INGO (Shirika la Uvuvi Tanzania) kwa ajili ya usimamizi wa meli na dhughali za uvi bahari," alisisitiza.

Alisema wizara ndani ya siku 100 za Rais Samia, imeboresha kanuni za meli wa bahari kuu ambazo zilikuwa kikoo ambapo sasa meli za uvuvi zimeanza ku nchini na meli 20 za uvuvi wa bahari ku zimeshachukua leseni.

"Mambo ni mazuri katika uchumi wa buluu. Rais Samia ndiyo gani wa uvuvi wa buluu. Kwa mara ya kwanza sheria ya uvuvi wa bahari kuu imezalishwa bora la Wawakilishi, miaka yote tangu mwaka 2009 ilipowalishwa bungeni haliwahi kuwasilishwa Baraza la Wawakilishi kwa mara ya kwanza sheria imezalishwa. Alisema.

Aliongeza kuwa: "Uchumi wa buluu ni pamoja na samaki, usafirishaji bahari, uchimbaji mafuta na gesi baharini na ndio maana Rais Samia amekuja kutonyesha mradi wa gesi ya LNG kutonyesha baharini mkoani Lindi."

Uk.6

MRADI

Ujenzi wa machinjio Vingunguti wasuasua

Mradi wa machinjio Vingunguti ulioanza Juni 2019 ulipaswa kukamilika Desemba 31 mwaka huo

Tatu Mohamed, Mwananchi
tmohamedi@Mwananchi.co.tz

Dar es Salaam. Mkuu wa Mkoa wa Dar es Salaam, Amos Makalla ameliagiza Shirika la Nyumba la Taifa (NHC) kufanya kazi usiku na mchana ili Agosti mosi mwaka huu machinjio ya kisasa ya Vingunguti ianze kutumika.

Makalla alitoa kauli hiyo jana, alipotembelea machinjio hayo na kukuata bado haijaanza kutumika, huku Mkurugenzi wa Jiji la Dar es Salaam, Jumanne Shauri akisema ujenzi wake umekamilika kwa asilimia 96.

Ujenzi huo ulio chini ya NHC na mshauri mwelekezi akiwa M/Scons Africa Limited na FB Consultant, ulipaswa kukamilika Desemba 31, 2019.

Mradi huo ulioanza kutekelezwa

"Mkurugenzi amesema hela lipo na mfumo utafunguka, kwa hiyo niwaombe NHC jikusanyeni fanyeni kazi usiku na mchana ili tarehe moja hapa mambo yawe mazuri."
Mkuu wa Mkoa wa Dar es Salaam,
Amos Makalla

Juni 2019, ulipaswa kukamilika baada ya miezi 18, lakini Rais wa Awamu ya Tano, hayati John Magufuli alifupisha mpaka miezi mitatu.

Septemba 16, 2019 Magufuli alifanya ziara ya kushtukiza katika machinjio hayo, akaeleza kutoridhishwa na mazingira ya eneo hilo na kasi ya ujenzi wa machinjio ya kisasa.

"Haiwezekani jengo la ghorofa moja tu lijengwe kwa miezi 18. Notoa maelekezo kuwa ndani ya miezi mitatu, yaani Oktoba hadi Desemba 31 mwaka huu, ujenzi uwe umekamilika," alisema Magufuli wakati huo.

Jana, Makalla alisema mradi

unaenda kubadilisha uchumi na maisha ya watu, hivyo unatakiwa uanze kufanya kazi.

"Tumeambizana mchana kweupe, sasa hiyo Agosti mosi kazi ianze, mimi nitakuwepo hapa nikiangalia namna mnavyofanya hiyo kazi rasmi. Naomba iwe hivyo, sasa kazi zilizo baki zifanywe usiku na mchana," alisema.

Awali akizungumza, Shauri alisema mradi umefikia asilimia 96 na wamemlipa mkandarasi Sh9 bilioni.

Kaimu Mkurugenzi Uendeshaji Biashara NHC, Margaret Ezekiel alisema changamoto kubwa kwao ilikuwa ni fedha na walikuwa wanajitahidi kwa kutumia vyanzo vyao vya ndani.

"Wenzetu walikuwa wakitusaidia wanatupa kidogo kidogo, lakini hatujafikia mwisho bado tuna madeni kwao, hilo ndio limesuasua kidogo kufikia lengo la kuanza, lakini tumeshafanya tathmini ya awali, kwa ajili ya kuanza kutumika rasmi," alisema.